

[Udenrigsministeren.]

skulle have karakteren af en toldunion, og i hvor høj grad den skulle omfatte stærke fælles institutioner, som vi ved at de seks har. Det er forståeligt, at en løsning af denne karakter, på én gang bred og løs, måtte synes fordelagtig ud fra mange synspunkter.

Når den britiske statsminister i mandags erklærede i underhuset, at den britiske regering efter lang og alvorlig overvejelse havde besluttet sig til at

„indgive formel ansøgning i henhold til Romtraktatens artikel 237 om forhandling med henblik på tilslutning til fællesmarkedet, hvis der kan træffes tilfredsstillende arrangementer, der imødekommer Storbritanniens, Commonwealth's og Den europæiske Frihandels-sammen-slutnings særlige interesser“;

er det ensbetydende med, at den britiske regering ikke længere anser vejen til den brede associering mellem de seks og de syv for at være farbar. I stedet søger Storbritannien medlemskab i fællesskabet, idet man håber derved at åbne adgang for en løsning også for de øvrige EFTA-lande. Målet er altså vedvarende en bred vesteuropæisk samling, men vejen er en anden end den, man i en årrække forgæves har fulgt.

Man har måttet erkende, at den hidtidige fremgangsmåde ikke har ført til resultater, som syntes at ville medføre fremskridt i retning af en tilnærmelse mellem de to grupper inden for en overskuelig fremtid. Samtidig påvirkedes den indreeuropæiske samhandel i voksende grad af den tiltagende forskelsbehandling mellem de to grupper, ligesom man frygtede en svækkelse i det vestlige politiske sammenhold på et tidspunkt, hvor det vestlige sammenhold behøver al den styrke, det kan monstre.

Det er på denne baggrund, at den britiske regering har truffet sin beslutning. EFTA har erkendt den samme nødvendighed ved i sit communiqué fra Genève fredag den 28. juli at udtale:

„EFTA-landenes regeringer er af den opfattelse, at den britiske regerings beslutning om at tage det initiativ, som premierministeren i eftermiddag har meddelt i underhuset, og som er blevet efterfulgt af en lignende erklæring fra den danske regering, giver en gunstig lejlighed

til at finde en passende løsning for alle EFTA-lande og således fremme solidariteten og sammenholdet i Europa. EFTA-landene bekræfter i denne forbindelse de i Londoncommuniquéet refererede beslutninger.

EFTAs medlemslande finder, at det er alle interesseredes pligt ikke at lade denne nye lejlighed gå fra sig. EFTA vil for sit vedkommende i overensstemmelse med Londoncommuniquéet gøre, hvad der står i dets magt for at gribe den. Alle EFTAs medlemslande erklærer, at det er deres hensigt sammen med Det europæiske økonomiske Fællesskab at undersøge, på hvilken måde alle EFTA-lande sammen kan deltage i et enkelt marked omfattende omkring 300 millioner mennesker.“

Det er klart, at denne ændring i den europæiske samlingsbestræbelse og i den britiske markedspolitik måtte skabe en ny situation for Danmark.

Allerede en forhandling om Storbritanniens medlemskab i et udvidet fællesmarked måtte forøge fællesmarkedets tiltrækningskraft over for Danmark væsentligt. Danmark har hele tiden peget på, at kun en markedsdannelse, der omfatter begge vore hovedkunder, både Tyskland og England, ville kunne tilgodese Danmarks handelspolitiske behov.

Vi vil på denne måde kunne undgå den forskelsbehandling af vor eksport, der ville være en uundgåelig følge af en varig opdeling af Europa i to markedsgrupper, og som ville få skadelige virkninger for alle grupper af dansk erhvervsliv. For industrieksporten ville det i første række være en toldmæssig forskelsbehandling. For landbrugseksporten ville der herudover også blive tale om andre hindringer i form af variable importafgifter, kvantitative reguleringer, minimalprissystemer m. v. Dansk landbrugseksport ville derfor nok blive ramt hurtigst og hårdest af den tiltagende forskelsbehandling, idet det nye udvidede fællesmarked, såfremt vi tænker os England tilsluttet det, ville tegne sig for mellem 80 og 100 pct. af de vigtigste artikler inden for vor landbrugseksport. Det kræver ikke megen fantasi at forestille sig de konsekvenser, det ville få for Danmarks økonomi og hele vor levestandard, hvis vi valgte at stå uden for dette nye udvidede fælles-